40/2025. (XII. 19.) NGM rendelet

az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről

[1] A rendelet megalkotása a munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2009/148/EK irányelv módosításáról szóló, 2023. november 22-i (EU) 2023/2668 európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetését szolgálja.

[2] A szabályozás kiemelt célja, hogy védje a munkavállalókat azoktól az egészségüket érintő kockázatoktól, amelyek munkájuk során az azbesztexpozícióval kapcsolatosan merülnek vagy merülhetnek fel, valamint, hogy az ilyen kockázatokat megelőzzék.

[3] Bár az azbesztet minden formájában betiltották az Európai Unióban, egyes szerkezetekben – különösen a tilalom előtt épült épületekben – továbbra is jelen van, ami foglalkozási és nem foglalkozási eredetű expozícióhoz is vezethet, ha az épületben található azbeszttartalmú anyagokat megbontják vagy károsítják.

[4] A szabályozás további célja, hogy minél több azbesztet tartalmazó létesítmény szabályos azbesztmentesítése történjen meg, ezzel is biztosítva a lakosság és a munkavállalók egészségvédelmét, egészségnek megőrzését, ennek érdekében indokolt a munkavállalók azbeszttel kapcsolatos foglalkozási expozícióját minimálisra csökkenteni.

[5] Az azbeszt forgalomba hozatalára és felhasználására vonatkozó egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül az azbesztnek való kitettséggel járó tevékenységek korlátozásának igen fontos szerepet kell játszania az ilyen kitettséggel összefüggő megbetegedések megelőzésében.

[6] A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 88. § (4) bekezdés *d)* pont *dj)* alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 103. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 26. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. § (1) E rendelet előírásait a szervezett munkavégzés keretében végzett minden olyan tevékenységre alkalmazni kell, amikor a munkavégzés során a munkavállaló azbesztből vagy azbeszttartalmú anyagból, termékből vagy azbeszttartalmú termékkel végzett tevékenységből származó kockázatnak van vagy lehet kitéve.

(2) A foglalkozási eredetű rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló miniszteri rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni, ha azok a munkavállalók munkahelyi egészségére és biztonságára nézve kedvezőbbek.

(3) Tilos az azbeszt porlasztásos eljárással történő felhasználása, valamint az alacsony, 1 g/cm^3-nél kisebb sűrűségű, azbeszttartalmú szigetelő vagy hangszigetelő anyagok alkalmazásával járó tevékenységek végzése.

(4) Tilos olyan tevékenységeket folytatni, amelyek során a munkavállalók az azbeszt kitermelése, azbeszttermékek előállítása és feldolgozása vagy szándékosan hozzáadott azbesztrostokat tartalmazó termékek előállítása és feldolgozása során azbesztexpozíciónak vannak kitéve, kivéve a bontásból és azbesztmentesítésből származó termékek előírás szerinti kezelését és ártalmatlanítását.

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *azbeszt:* az alábbi rostos szerkezetű szilikátok:

a) aktinolit azbeszt, CAS-szám 77536-66-4,

b) amozit (grünerit) azbeszt, CAS-szám 12172-73-5,
c) antofillit azbeszt, CAS-szám 77536-67-5,
d) krizotil azbeszt, CAS-szám 12001-29-5,
e) krokidolit azbeszt, CAS-szám 12001-28-4,
f) tremolit azbeszt, CAS-szám 77536-68-6;

2. *azbeszttartalmú termék:* az olyan termék, amely az 1. pont szerinti rostok valamelyikét tartalmazza;

3. *levegőtisztasági vizsgálat:* azbeszttel vagy azbeszttartalmú termékkel végzett tevékenységgel összefüggésben a munkahelyen, illetve a munkavégzés hatókörében a levegőben található azbesztrostok mennyiségének meghatározására végzett mérés.

3. § (1) Minden olyan tevékenység esetében, amely során azbesztexpozíció kockázata feltételezhető, a munkáltató köteles a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 54. §-a szerinti kockázatértékelést elvégezni, amelyből megállapítható a munkavállalók azbesztből vagy azbeszttartalmú anyagokból származó porexpozíciójának jellege és mértéke, továbbá annak előírása, hogy az azbesztkezelés egyéb formáival szemben előnyben részesítsék az azbeszt vagy azbeszttartalmú anyagok eltávolítását. A kockázatértékelésben külön ki kell térni a zárt térben történő tevékenységre, az azzal kapcsolatos védelem meghatározására.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kockázatértékelésről a munkáltató – az Mvt. 70. §-ának megfelelően – konzultációt folytat a munkavállalókkal, illetve a munkavédelmi képviselőkkel. A kockázatértékelést soron kívül felül kell vizsgálni, ha okkal feltételezhető, hogy az nem megalapozott, továbbá, ha a munkavégzés körülményeiben lényeges változás történt.

4. § A munkáltatónak biztosítania kell, hogy a munkavállalót érő azbesztexpozíció idővel súlyozott átlaga 8 órás időtartamra vonatkoztatva ne haladja meg a 0,01 rost/cm^3-t.

5. § (1) Az 1. § (1) bekezdése szerinti tevékenység során a munkavállalókat érő, azbesztből vagy azbeszttartalmú termékből származó porexpozíciót műszakilag lehetséges legalacsonyabb szintre kell csökkenteni, azzal, hogy az azbesztexpozíció a 4. §-ban megállapított határértéket nem haladhatja meg.

(2) A munkavállalókat érő azbesztexpozíciót elsősorban a következő intézkedések alkalmazásával kell csökkenteni:

a) a munkahelyen azbeszt hatásának ténylegesen vagy feltételezhetően kitett munkavállalók létszámát a munka elvégzéséhez szükséges lehető legalacsonyabb számban kell meghatározni és tartani;

b) az egyes munkafolyamatokat úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy ne keletkezzen azbesztpor, vagy ha ez elkerülhetetlen, akkor azbesztpor-elhárítással, a forrásnál történő azbesztpor-elszívással, illetve a levegőben lebegő azbesztrostok folyamatos ülepítésével meg kell akadályozni az azbesztpornak a levegőbe jutását, továbbá

ba) a munkavállalókat megfelelő dekontaminációs eljárásnak kell alávetni,

bb) zárt térben végzett munka esetén megfelelő védelmet kell biztosítani;

c) az azbeszt kezelésére szolgáló minden helyiséget és berendezést úgy kell kialakítani, hogy azok rendszeresen és hatékonyan, pormentesen tisztítható és karbantartható legyen, és azokat rendszeresen karbantartani és tisztítani kell;

d) az azbesztet vagy a port kibocsátó azbeszttartalmú anyagot megfelelően zárt csomagolásban kell tárolni és szállítani;

e) az azbesztet tartalmazó vagy azzal szennyezett hulladék – ide nem értve a bányászati tevékenységből származó hulladékot – biztonságos összegyűjtéséről és a munkahelyről történő mielőbbi eltávolításáról gondoskodni kell, légmentesen záró, az azbeszttartalmat feltüntető, a dolgozó számára érthető nyelven feliratozott edényzet használatával;

f) a munkavégzés során keletkező azbeszttartalmú hulladékot tartalmazó zárt tartályokat a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló Korm. rendelet szerint kell kezelni és a munkahelyről eltávolítani.

6. § (1) Az első kockázatértékelés eredményétől függően – a 4. § szerinti határérték betartása érdekében – meghatározott működési fázisokban a munkahelyi levegő azbesztkoncentrációjának mérését rendszeresen, de legalább 3 havonta, a technológia megváltoztatása esetén soron kívül el kell végezni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti mérések gyakorisága évi egyre csökkenthető, ha

a) a munkahelyi tevékenységben nem történt jelentős változás, és

b) a megelőző két mérés során a légtér azbesztszennyezettsége nem lépte túl a 4. § szerinti határérték-koncentráció felét.

(3) A mintavételt úgy kell végezni, hogy az az egyes munkavállalókat érő azbesztexpozíció tényleges mértékét tükrözze. A mintavételt a munkavállalókkal, illetve a munkavédelmi képviselőkkel történő konzultációt követően kell elvégezni.

(4) A (3) bekezdés szerinti mintavételt, azbesztazonosítást, a (7) bekezdésben és a 4. §-ban meghatározott határérték betartására irányuló mérést az e tevékenységre akkreditált laboratórium végezhet.

(5) A mintavétel időtartamát úgy kell meghatározni, hogy a reprezentatív expozíció – mérések vagy az idővel súlyozott számítások alapján – megállapítható legyen egy nyolcórás műszakra vonatkozóan.

(6) A rostszámlálást elektronmikroszkópos módszer vagy bármely olyan alternatív módszer segítségével kell elvégezni, amely azzal egyenértékű vagy pontosabb eredményeket biztosít.

(7) A levegőben található azbesztrostoknak a (6) bekezdés szerinti mérése céljából csak az 5 mikrométernél hosszabb, 3 mikrométernél vékonyabb rostokat kell figyelembe venni, amelyeknél a hosszúság és a szélesség egymáshoz viszonyított aránya 3:1-nél nagyobb.

7. § (1) A munkavégzést azonnal le kell állítani

a) a 4. § szerint megállapított határérték túllépése esetén, vagy

b) ha okkal feltételezhető, hogy a munkavégzés megkezdése előtt nem azonosított azbeszttartalmú anyagokat olyan módon bontottak meg, hogy azokból por keletkezett, ezért a munkavégzés előre nem tervezett azbesztexpozíció kockázatával jár.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt esetben a munkáltató megállapítja az (1) bekezdésben foglaltak bekövetkezésének okát, és a lehető leghamarabb megteszi a megfelelő intézkedéseket a határérték túllépés megszüntetésére. A munkavégzés csak a megfelelő intézkedések megtételét követően folytatható.

(3) Az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott esetben a munkavédelmi hatóságot az Mvt. 63/G. § (17) bekezdése szerint értesíteni kell.

(4) A (2) bekezdés szerinti intézkedést követően – annak eredményességének ellenőrzése érdekében – ismételten meg kell határozni a levegő azbesztkoncentrációját.

(5) Ha az azbesztexpozíció más eszközökkel nem csökkenthető, és a határérték betartásához a munkavállaló légzésvédelmét szolgáló egyéni védőeszköz (a továbbiakban: légzésvédő eszköz) viselése szükséges, a viselés időtartamát a feltétlenül szükséges, lehető legrövidebb időre kell korlátozni. A légzésvédő eszköz viselésével járó munkavégzés esetén a (6) bekezdés szerint meghatározott időtartamú pihenőidőt kell biztosítani.

(6) Az (5) bekezdés szerinti légzésvédő eszköz viselésével folyamatosan végezhető munka, valamint az azt követő pihenőidő időtartamát a munkavégzés helyének jellemzői, fizikai és klimatikus körülményei, a végzett munka nehézségi foka és a védőeszköz viselése által okozott többletterhelés mértékének figyelembevételével, a munkavállalókkal, illetve a munkavédelmi képviselőkkel folytatott konzultációt követően a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosának kell meghatározni.

(7) A légzésvédő eszköz juttatásakor a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről szóló miniszteri rendeletben foglaltakat is figyelembe véve kell eljárni.

8. § (1) A 2001. január 1-je előtt épült helyiségekben a bontási, karbantartási vagy felújítási munka megkezdése előtt a munkáltatónak meg kell tenni minden szükséges intézkedést a feltételezhetően azbeszttartalmú anyagok azonosítására.

(2) Az azonosítás során a munkáltató tájékoztatást kér a helyiségek tulajdonosaitól, más munkáltatóktól, valamint hiteles forrásokból, nyilvántartásokból releváns információkat beszerezni. Ha ilyen információ nem áll rendelkezésre, a munkáltatónak a munka megkezdése előtt biztosítania kell, hogy szakértelemmel rendelkező személy vizsgálja meg az azbeszttartalmú anyag előfordulását. A munkáltatónak a vizsgálat eredményét még a munka megkezdése előtt be kell szereznie.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben megállapított kötelezettség teljesítése céljából a munkáltató köteles egy másik munkáltató kérésére rendelkezésére bocsátani a vizsgálat keretében megszerzett információkat.

(4) Ha valamely építményben vagy anyagban az azbeszt jelenléte feltételezhető, akkor az ellenkező bizonyításáig azt azbesztet tartalmazónak kell tekinteni, és e rendelet előírásait kell alkalmazni.

9. § (1) Ha egyes azbesztbontási, azbesztmentesítési, javítási, illetve karbantartási tevékenységek esetében előre látható, hogy a 4. §-ban megállapított releváns határértéket – a levegőben található azbesztkoncentráció korlátozására irányuló minden lehetséges műszaki megelőző intézkedés ellenére – túllépik, a munkáltató az ilyen tevékenységek végzésére kötelezett munkavállalók egészségvédelmének biztosítása érdekében megteszi legalább a következő intézkedéseket:

a) a munkavállalókat el kell látnia megfelelő egyéni védőeszközzel, azzal, hogy

aa) az egyéni védőeszközt megfelelően kell kezelni,

ab) az egyéni védőeszközt – különösen a légzésvédő eszközök tekintetében – a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről szóló miniszteri rendelettel összhangban az egyénre kell igazítani, ideértve az illeszkedés ellenőrzését is;

b) figyelmeztető jelzést kell elhelyeznie, amely mutatja, hogy a 4. §-ban megadott határérték túllépése előfordulhat, továbbá

c) meg kell akadályoznia az azbesztből vagy azbeszttartalmú anyagokból keletkező por szétterjedését a helyiségeken vagy a munkaterületen kívülre, és zárt térben végzett munka során biztosítania kell a zárt tér légmentességét és mechanikus elszívó szellőztetését.

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézkedésekről a munkáltatónak a munkavállalókkal, illetve a munkavédelmi képviselőkkel előzetesen konzultálnia kell.

(3) A munkavállaló köteles a rendelkezésére bocsátott valamennyi egyéni védőeszközt a munkáltató által előírt módon viselni.

10. § (1) Azbesztet, azbeszttartalmú terméket tartalmazó épület, létesítmény, szerkezet bontása, illetve azbesztnek vagy azbeszttartalmú terméknek építményből, létesítményből, szerkezetből, járműből történő eltávolítása előtt a munkáltatónak munkatervet kell készítenie. A munkáltató a munkatervben meghatározza azokat az intézkedéseket, amelyek a munkavállalók munkahelyi biztonságát és egészségvédelmét – az azbeszt eltávolításával és a hulladék kezelésével kapcsolatosan tekintettel a környezet védelmére is – garantálják.

(2) Az (1) bekezdés szerinti munkatervnek legalább a következőket kell tartalmaznia:

a) a munkavégzés pontos helyét,

b) a munka jellegét és várható időtartamát,

c) az azbeszt, illetve az azbeszttartalmú termék eltávolításának kötelezettségét a bontási munka megkezdése előtt, kivéve, ha az előzetes eltávolítás ésszerűtlen – mert nagyobb kockázatot jelentene a munkavállalók részére, mint az eredeti helyén hagyása –, akkor ennek indokolását,

d) a bontási technológiát, illetve az alkalmazott módszerek részletes leírását, az alkalmazott munkaeszközöket és a karbantartásukat tanúsító igazolásokat,

e) a 9. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti egyéni védőeszköz szükségességét, kiválasztásának szempontjait,

f) a munkavállalók védelmére és dekontaminálására, illetve a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmére szolgáló eszközök felsorolását, jellemzését,

g) az azbesztből, illetve azbeszttartalmú termékből keletkező pornak a munkaterületen kívülre jutásának megakadályozására szolgáló intézkedéseket,

h) annak előírását, hogy a bontási vagy azbesztmentesítési munka befejeztével egyéb tevékenységek újrakezdése előtt ellenőrizni kell a munkahelyi azbesztexpozíciós kockázatok hiányát,

i) nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a tevékenység végzéséhez szükséges, 11. § szerinti szakmai ismeretek biztosítottak.

(3) A munkaterv munkavédelmi előírásainak elkészítése munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.

11. § (1) Azbeszttel, azbeszttartalmú termékkel, anyaggal végzett bontási vagy mentesítési munka megkezdése előtt a munkáltatónak az Mvt. 63/G. §-ában foglaltak szerint igazolnia kell, hogy a tevékenység végzéséhez szükséges szakmai ismeretek biztosítottak, és ha az adott tevékenység végzése építési engedélyhez kötött, akkor rendelkezik a tevékenység végzésére jogosító engedéllyel.

(2) A szakmai ismeret biztosítottnak tekinthető, ha a munkáltató a tevékenység végzését megelőző három évben rendszeresen és igazolhatóan az (1) bekezdés szerinti bontási vagy mentesítési tevékenységet végzett.

12. § (1) A munkáltató az Mvt. 55. §-a szerint gondoskodik a ténylegesen vagy feltételezhetően azbesztexpozíciónak kitett munkavállalók oktatásáról. Az oktatásról a munkába lépéskor, azt követően évente egy alkalommal, valamint a munkakörülmények jelentős megváltozása esetén soron kívül kell gondoskodni. Az oktatásra vonatkozóan a foglalkozási eredetű rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló miniszteri rendelet előírásait is figyelembe kell venni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti oktatás megtartása – az Mvt. 55. § (3) bekezdésében foglaltakon túl – munkaegészségügyi és munkabiztonsági szaktevékenység.

(3) Az oktatás tartalmának könnyen érthetőnek kell lennie, és alkalmasnak arra, hogy a munkavállalók megszerezzék a megelőzéshez és biztonsághoz szükséges ismereteket és szakértelmet.

(4) Az oktatás tartalmára, időtartamára és gyakoriságára, valamint az azzal kapcsolatos dokumentációra vonatkozó minimumkövetelményeket az 1. melléklet tartalmazza.

13. § (1) Az 1. § (1) bekezdése szerinti tevékenység esetében a munkáltató intézkedik annak biztosításról, hogy

a) az a munkaterület, ahol a fenti tevékenységet végzik

aa) egyértelműen legyen körülhatárolva és figyelmeztető jelzésekkel ellátva,

ab) csak azon munkavállaló számára legyen hozzáférhető, akinek munkája vagy kötelezettsége teszi szükségessé az oda történő belépést,

ac) olyan területnek minősüljön, ahol tilos a dohányzás;

b) jelöljenek ki olyan területet, ahol a munkavállaló azbesztporral történő szennyeződés kockázata nélkül étkezhet és ihat;

c) a munkavállalót a megfelelő egyéni védőeszközzel, szükség esetén védőöltözettel is ellássák, amelyet

ca) a munkaterületről kivinni – a tisztítás céljából történő elszállítást kivéve – tilos,

cb) az utcai ruházattól elkülönítetten kell tárolni;

d) fekete-fehér rendszerű öltöző, mosdó, zuhanyzó és illemhely álljon a munkavállalók rendelkezésére;

e) a védőeszközöket erre kijelölt, elkülönített helyen tárolják;

f) a védőeszközöket minden használat után ellenőrizzék és tisztítsák, a hibás védőeszközt az újbóli használat előtt megjavítsák vagy kicseréljék.

(2) Ha az (1) bekezdés *c)* pontja szerinti tisztítható védőöltözet tisztítását nem a munkáltató végzi, akkor azt csak az ehhez megfelelő felszereléssel rendelkező tisztító végezheti, ahová azt zárt tartályban kell szállítani.

(3) Ha a munkavégzéssel összefüggésben egyéni védőeszköznek nem minősülő ruházat azbeszttel szennyeződik, akkor a tisztításáról a (2) bekezdés szerint kell gondoskodni.

14. § (1) Az 1. § (1) bekezdése szerinti tevékenység esetében a munkáltató biztosítja, hogy a munkavállalók és a munkavédelmi képviselők megfelelő tájékoztatást kapjanak

a) az azbesztből, valamint az azbeszttartalmú termékből származó porexpozíció lehetséges egészségkárosító hatásairól,

b) az előírt határértékről és a levegőben az azbesztkoncentráció ellenőrzésének szükségességéről,

c) a higiéniai követelményekről, ideértve a dohányzástól való tartózkodás szükségességét is,

d) a védőfelszerelés és -öltözet viselése és használata tekintetében teendő biztonsági intézkedésekről,

e) az azbesztexpozíció lehető legalacsonyabb szintre történő csökkentésére szolgáló különleges óvintézkedésekről.

(2) Az (1) bekezdésben előírtakon felül a munkáltató gondoskodik arról, hogy a munkavállalók és a munkavédelmi képviselők

a) megismerhessék a levegő azbeszttartalmának mérési eredményeit, és megfelelő felvilágosítást kapjanak ezen eredmények jelentőségéről;

b) a 4. § szerinti határértéket meghaladó azbesztkoncentráció esetén a lehető leghamarabb tájékoztatást kapjanak a túllépés okáról, a megszüntetésére teendő intézkedésről konzultáljanak, illetve sürgős esetben tájékoztatást kapjanak a megtett intézkedésről.

15. § (1) Az azbesztexpozícióban történő foglalkoztatás előtt és a foglalkoztatás során a munkavállaló munkaköri alkalmasságának orvosi vizsgálatát és véleményezését, beleértve a záróvizsgálatot is, a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről, valamint a foglalkozási eredetű rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint kell elvégezni. A vizsgálatnak ki kell terjednie a légzésfunkció vizsgálatára.

(2) Az azbesztexpozícióban foglalkoztatott munkavállalók orvosi vizsgálatánál figyelembe veendő szempontokat a 2. melléklet tartalmazza.

(3) A foglalkozás-egészségügyi szolgálat az azbesztexpozíciónak kitett munkavállalóról a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló miniszteri rendelet szerint vezeti az egészségügyi dokumentációt. A munkavállaló számára biztosítani kell a rá vonatkozó egészségügyi dokumentáció megismerésének lehetőségét.

(4) Az (1) bekezdés szerinti vizsgálatot végző foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa javaslatot tesz a munkavállaló számára szükséges egyéni védő- és megelőző intézkedésekre, ami szükség esetén a munkavállalónak az azbesztexpozíció alóli kivonása is lehet.

(5) A foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa a munkavállalóknak

a) tájékoztatást ad és javaslatot tesz az egészségi állapotuk alapján indokolt minden olyan vizsgálati lehetőségről, amelyen az azbesztexpozíció megszűnését követően részt vehetnek,

b) javaslatot tesz az egészségi állapotuk orvosi ellenőrzésének az azbesztexpozíció megszűnését követő folytatására mindaddig, amíg azt a munkavállaló egészségének védelme érdekében szükségesnek tartja.

(6) A munkavállaló, illetve a munkáltató a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosának a (4) bekezdés szerinti döntése felülvizsgálatát a foglalkozás-egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatótól kérheti.

16. § Az azbeszt okozta foglalkozási eredetű megbetegedéseket a foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló miniszteri rendelet szerint kell bejelenteni és kivizsgálni.

17. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2025. december 21-én lép hatályba.

(2) A 19. § és a 20. § 2029. december 21-én lép hatályba.

18. § Ez a rendelet

a) a munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/148/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek és

b) a munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2009/148/EK irányelv módosításáról szóló, 2023. november 22-i (EU) 2023/2668 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek

való megfelelést szolgálja.

19–20. § [1]

21. § [2]

1. melléklet a 40/2025. (XII. 19.) NGM rendelethez

Az azbesztexpozíciónak kitett munkavállalók oktatásra vonatkozó minimumkövetelmények

1. Az oktatást a tevékenység megkezdése előtt és további oktatási igények bármikori felmerülésekor, szükségességekor biztosítani kell.

2. Az oktatás időtartamának igazodnia kell, megfelelőnek kell lennie az érintett munkavállalók feladataihoz.

3. Minden munkavállalónak, aki részt vett az oktatáson, az oktatás elvégzését igazoló dokumentumot kell kapnia, amely tartalmazza a következőket:

a) az oktatás dátumát;

b) az oktatás időtartamát;

c) az oktatás tematikáját;

d) azt, hogy az oktatás milyen nyelven folyt;

e) az oktató nevét, képesítését és kapcsolattartási adatait;

f) az oktatást nyújtó intézmény nevét és kapcsolattartási adatait.

4. Azon munkavállalónak, aki azbesztből vagy azbeszttartalmú anyagokból származó pornak van vagy lehet kitéve, elméleti és gyakorlati oktatásban kell részesülnie legalább a következő témakörökben:

a) a munkavégzés helyére vonatkozó jogszabályok;

b) az azbeszt tulajdonságai és hatása az egészségre, beleértve a dohányzás ezt erősítő hatását;

c) azon termékre- vagy anyagfajtákra vonatkozóan, amelyek azbesztet tartalmazhatnak;

d) azon műveletekre vonatkozóan, amelyek azbesztexpozícióval járhatnak, kitérve az ilyen expozíció minimalizálására irányuló megelőző ellenőrzések fontosságára;

e) biztonságos munkavégzési módok, ellenőrzések és védőeszközök ismertetése;

f) a védőeszközök megfelelő szerepe, választéka, kiválasztása, korlátai és helyes használata, különös tekintettel a légzésvédő eszközökre;

g) veszélyhelyzet esetén követendő eljárások ismertetése;

h) dekontaminációs eljárásokra vonatkozó ismeretek;

i) hulladékártalmatlanítás;

j) az orvosi felügyelettel kapcsolatos szabályok ismertetése.

---

1 Hatályba lép: 2029. XII. 21-én.

2 Hatályon kívül helyezve: 2010. évi CXXX. törvény 12–12/B. § alapján. Hatálytalan: 2025. XII. 22-től.

5. Az oktatást a lehető legjobban hozzá kell igazítani a munkavállaló szakmájának sajátosságaihoz és az e szakmával járó konkrét feladatokhoz és munkamódszerekhez.

6. Az azbesztbontási vagy azbesztmentesítési munkát végző munkavállalónak – a 4. pont szerint előírt oktatáson felül – e rendelet előírásaival összhangban oktatásban kell részesülnie az azbesztrostok munkafolyamatok során történő környezeti levegőbe bocsátásának és szétterjedésének megakadályozására szolgáló technológiai berendezések és gépek használatáról.

7. Az oktatást követően meg kell győződni arról, hogy a munkavállaló a tevékenység ellátásához szükséges ismereteket elsajátította.

2. melléklet a 40/2025. (XII. 19.) NGM rendelethez

Különös szempontok az azbesztexpozíciónak kitett munkavállalók munkaköri alkalmasságának orvosi vizsgálatához

1. A jelenlegi ismeretek szerint az azbesztexpozíció legalább a következő betegségeket okozhatja:

a) azbesztózist,
b) mesotheliomát,
c) tüdőrákot,
d) gyomor-bélcsatorna rákot,
e) gégerákot,
f) petefészek-rákot,
g) nem rosszindulatú mellhártya eltéréseket.

2. Az azbesztexpozícióban foglalkoztatott munkavállalók vizsgálatát végző orvosnak ismernie kell az egyes munkavállalókat érintő expozíció feltételeit és körülményeit.

3. A munkavállalók orvosi vizsgálatát a foglalkozás-orvostan elveinek és gyakorlatának megfelelően kell elvégezni. A vizsgálatnak magába kell foglalnia legalább a következő intézkedéseket:

a) nyilvántartás vezetése a munkavállaló kórtörténetéről korábbi foglalkozásairól, munkaköreiről,
b) személyes kikérdezés,
c) általános klinikai vizsgálat, különös tekintettel a mellkas vizsgálatára,
d) légzésfunkciós vizsgálatok.

4. A foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa javaslatot tesz a további vizsgálatokról a foglalkozás-orvostan mindenkori állásának megfelelően.

TARTALOMJEGYZÉK

40/2025. (XII. 19.) NGM rendelet ---- 1
az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről ---- 1
1. melléklet a 40/2025. (XII. 19.) NGM rendelethez ---- 7
Az azbesztexpozíciónak kitett munkavállalók oktatásra vonatkozó minimumkövetelmények ---- 7
2. melléklet a 40/2025. (XII. 19.) NGM rendelethez ---- 8
Különös szempontok az azbesztexpozíciónak kitett munkavállalók munkaköri alkalmasságának orvosi vizsgálatához ---- 8